

Valsts ieņēmumu
dienests

03.03.2022.

Informatīvais materiāls

Par Ministru kabineta noteikumiem par kārtību, kādā uzņēmumi, kuri kārtro grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā un ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāji par ienākumiem no saimnieciskās darbības, sagatavo un iesniedz finanšu pārskatu

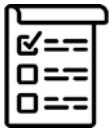
Informējam, ka 2022. gada 1. martā ir izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr. 145 "**Kārtība, kādā uzņēmumi, kuri kārtro grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā un ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāji par ienākumiem no saimnieciskās darbības, sagatavo un iesniedz finanšu pārskatu**" (turpmāk – noteikumi Nr. 145), kas 2022. gada 3. martā publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr. 44 (2022/44.2) un stājas spēkā 2022. gada 4. martā.

- Ar noteikumu Nr. 145 spēkā stāšanos 2022. gada 4. martā **zaudē spēku** Ministru kabineta 2007. gada 8. maija noteikumi Nr. 301 "Noteikumi par individuālo komersantu finanšu pārskatiem" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 301).

Noteikumu Nr. 145 mērķis:

- noteikt kārtību, kādā individuālie uzņēmumi, zemnieku un zvejnieku saimniecības, individuālie komersanti un citas fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, kuras kārtro grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā un ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājas par ienākumiem no saimnieciskās darbības, sagatavo un iesniedz bilanci un ieņēmumu un izdevumu pārskatu;
- aizstāt Ministru kabineta 2007. gada 8. maija noteikumus Nr. 301 "Noteikumi par individuālo komersantu finanšu pārskatiem";
- saskaņot ar grāmatvedību un gada pārskatu sagatavošanu regulējošos normatīvajos aktos paredzēto regulējumu un lietoto terminoloģiju.

Noteikumos Nr. 145 ietvertais regulējums

1. Saglabātas MK noteikumos Nr. 301 ietvertās prasības attiecībā uz:

- finanšu pārskata sagatavošanas periodiskumu, paredzot, ka tas sagatavojams katru pārskata gadu, t.i., **kalendāra gadu** vai par to īsāku laikposmu, ja šajā gadā attiecīgais uzņēmums (turpmāk – persona) uzsāk vai beidz saimniecisko darbību,
- finanšu pārskatā lietojamo **vērtības mēru (euro)**, valodu (latviešu),
- finanšu pārskata sagatavošanas vispārīgajiem nosacījumiem un bilances, ieņēmumu un izdevumu pārskata shēmām (noteikumu 1. un 2. pielikums).

2. Pilnveidots bilances sagatavošanas regulējums, tai skaitā:

- precizēts bilances sastāvdaļu un lietoto terminu "saimnieciskajā darbībā izmantotie līdzekļi" un "saimnieciskajā darbībā izmantoto līdzekļu avoti" skaidrojums,
- ievērojot Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumā un šī likuma piemērošanas noteikumos ietvertos atsevišķu terminu skaidrojumus, pilnveidoti noteikumi par konkrētiem bilances posteņiem, tai skaitā paredzot, **ka posteņi "Pārējie pamatlīdzekļi"** norāda arī darba un produktīvo dzīvnieku uzskaites grupas vai atsevišķus dzīvniekus, ja tie nav norādīti krājumu sastāvā,
- precizēts arī pirktu vai pašu izveidotu pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu sākotnējās vērtības aprēķināšanas skaidrojums un ilgtermiņa finanšu ieguldījumu skaidrojums,
- noteikt pamatlīdzekļa vērtības kritērijs **1000 euro**,
- par pamatlīdzekļiem, kam netiek aprēķināts nolietojums, arī noteikumos Nr. 145 ietverts aizliegums konkrētiem pamatlīdzekļiem, kuri nav pakļauti fiziskam vai morālam nolietojumam, aprēķināt ikgadējo nolietojumu,
- nav ietverta prasība aprēķināt amortizētās aizstāšanas izmaksas.

3. Sadaļas "Balance" posteņa nosaukuma jauna redakcija un jauns sadaļas postenis:

- sadaļas "Balance" posteņa nosaukums "Nākamo periodu izdevumi" izteikts jaunā redakcijā "Nākamo periodu **izmaksas**",
- sadaļā "Balance" pievienots **jauns postenis ar nosaukumu "Dzīvnieki un augi"**.

4. Saglabāti MK noteikumos Nr. 301 ietvertie noteikumi pamatlīdzekļu vērtības noteikšanai gadījumos:

- ja attiecīgais uzņēmums saimnieciskajā darbībā kā pamatlīdzekli sāk izmantot personīgo mantu, kas pirktā vai izveidota personiskai lietošanai pirms saimnieciskās darbības uzsākšanas,
- ja pamatlīdzeklis iegūts ziedojumā, dāvinājumā, mantojumā vai atjaunojot īpašumtiesības.

5. Saglabāti MK noteikumos Nr. 301 ietvertie atvieglojumi attiecībā uz:

- pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķināšanu un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstīšanu, ļaujot izvēlēties tikpat ilgu lietderīgās lietošanas laiku un nolietojuma aprēķināšanas (vērtības norakstīšanas) metodi, kāda paredzēta likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", un piemērot ar pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķināšanu un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstīšanu saistītos noteikumus,

- dzīvnieku uzskaiti, paredzot, ka krājumu sastāvā var norādīt visus dzīvniekus neatkarīgi no to izmantošanas veida un turēšanas ilguma.

6. MK noteikumi Nr. 145 paredz iespēju pārvērtēt atbilstoši augstākai vērtībai ilgtermiņa ieguldījumu objektu:

- kura vērtība ir būtiski lielāka par tā iegādes izmaksām vai ražošanas pašizmaksu,
- vai novērtējumu iepriekšējā pārskata gada bilancē.

7. MK noteikumos Nr. 145 papildus noteikts:

- **krājumu posteņu** – materiāli, preces, dzīvnieki un augi – **satūra skaidrojums**,
- skaidrojums **par personas pašu kapitāla sastāvu** (sastāv no saimnieciskās darbības kapitāla un pārskata gada ieņēmumu un izdevumu starpības), norādot, ka bilancē saimnieciskās darbības kapitāls var būt norādīts arī kā negatīvs skaitlis,
- noteikums, ka **personas skaidrās naudas atlikums kasē un bezskaidrās naudas atlikums maksājumu kontā**, kuru personas saimnieciskās darbības vajadzībām atvēris maksājumu pakalpojumu sniedzējs, kā arī saņemtās un izsniegtās naudas summas, kuras norāda finanšu pārskatā, **ir nošķirtas no personīgajām vajadzībām izlietojamām naudas summām**,
- nosacījums, ka gadījumā, ja persona no saimnieciskajai darbībai nošķirtās naudas samaksājusi iedzīvotāju ienākuma nodokļa summas par sevi kā saimnieciskās darbības veicēju vai valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu summas par sevi kā par pašnodarbinātu personu, minētās summas grāmatvedības reģistros ieraksta atsevišķos grāmatvedības kontos, kas nav saimnieciskās darbības izdevumu uzskaites konti. Veicot šo kontu slēguma ierakstus, tajos uzskaitītās summas ieegrāmato kontā, kurā tiek uzskaitīts saimnieciskās darbības kapitāls,
- **no saimnieciskajai darbībai nošķirtās naudas samaksātās iedzīvotāju ienākuma nodokļa summas par sevi kā saimnieciskās darbības veicēju vai valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu summas par sevi kā par pašnodarbinātu personu neiekļauj ieņēmumu un izdevumu pārskatā**,
- skaidrojums, ka no saimnieciskās darbības ienākuma aprēķinātās iedzīvotāju ienākuma nodokļa summas un par personu kā pašnodarbināto aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu summas grāmatvedības reģistros neieraksta un bilancē un ieņēmumu un izdevumu pārskatā neiekļauj. Ja minētās summas samaksātas no saimnieciskajai darbībai nošķirtās naudas, tās grāmatvedības reģistros ieraksta kā izdevumus, kas nav saimnieciskās darbības izdevumi.

8. Pilnveidots ieņēmumu un izdevumu pārskata sagatavošanas regulējums, tai skaitā:

- precizēts ieņēmumu un izdevumu pārskata posteņu saturs un attiecīgie skaidrojumi,
- paredzēts, ka uzņēmējdarbības riska valsts nodevu **norāda postenī "Sociālās apdrošināšanas un tamlīdzīgi maksājumi"**,
- **posteņa nosaukums "Sociālās apdrošināšanas maksājumi" izteikts jaunā redakcijā "Sociālās apdrošināšanas un tamlīdzīgi maksājumi"**,
- paredzēts, ka **postenī "Pārējie izdevumi"** norāda arī kompensācijas īrniekiem par dzīvojamo telpu atbrīvošanu un īres līguma laušanu sakarā ar

dzīvojamās telpas kapitālremontu vai telpu pārbūvi saimnieciskās darbības veikšanai, kā arī citus izdevumus.

Finanšu pārskatu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā kopā ar iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju.

Informāciju sagatavoja
Valsts ieņēmumu dienests